

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobota, 16. julija 1933.

ŠTEV. 29

Potujoča kmetijska razstava.

V torek 11. t. m. zjutraj ob osmih so prispeli na soboški kolodvor modri vozovi s kmetijsko razstavo. Zaigrala je godba. Razstavo je pozdravil župan g. notar Koder, o pomenu kmet. razstave pa je spregovoril g. nar. poslanec Benko. Upravnik razstave g. ing. Sadar se je zahvalil za sprejem in pozdravil napredno prekmursko kmetijsko ljudstvo.

Razstavo so si ogledali najprej predstavniki uradov in društev, ki so se v obilnem številu udeležili otvoritve potujoče kmetijske razstave. Nato pa so začeli po skupinah ogledovati razstavo. Vzlic krasnemu vremenu, ki je vabilo k žetvi, je bila udeležba prav lepa. Doslej je bilo v Dravski banovini 87.000 udeležencev, v Soboti pa je bilo 3467 obiskovalcev, kar priča, da vlada v našem Prekmurju živo zanimanje za napredek v kmetijstvu.

Govorimo o potujoči kmetijski razstavi, toda pravzaprav to ni razstava, temveč potujoča nazorna šola, ki človeka tako jasno in razločno pouči, da takoj vse razume, da lahko vse skupaj takorekoč z glavo otipuje. V vozovih so nameščene vse panoge kmetijstva. In koliko je teh panog! Silno raznovrstno je kmetijsko udejstvovanje. V vsakem vozu in oddelku voditelji in predavatelji posebej tolmačijo posamezne slike, diagrame, modele in druge žive in nežive predmete itd. Obiskovalec hodi od naših jezersko-solčavskih ovc, prašičev (veleposestvo Beltinci), preko oddelkov za kmetijsko higijeno, za travništvo, gnojenje, svilarstvo, čebelarstvo, združništvo, komasacijo, bolezni živine, bolezni rastlin, perutninarstvo itd. itd. Težko je vse naštet. Vsega je toliko in tako lepo, da bi se vsi v vsakem oddelku dolgo in študiral. Vsak kmetovalec, naj še s čimerkoli najbolj peča, dobi pojasnilo in izpodbudo za nadaljnje umno in preudarno gospodarjenje.

Tudi naše Prekmurje je na razstavi zelo častno zastopano. Razstavila je Zveza živinorejskih

seleksijskih društev za svetlolistasto govedo, Banovinska rastlinogojška postaja v Beltincih in veleposestvo Beltinci. Prekmurje je pokazalo, da je dostopno za kmetijski napredek in da je delo naših tukajšnjih delavcev na kmetiskoprosvetnem polju zelo uspešno.

Dopoldne ob desetih sta gg. ing. Jelačin in ing. Sadar predavala s pomočjo filma o naprednem perutninarstvu na Danskem, o travništvu, o ribarstvu, o živinoreji i. t. d. Dvorana Sokolskega doma je bila polna hvaležnih poslušalcev. Videti je bilo, s kakim zanimanjem poslušalci sprejemajo nauke naših strokovnjakov, ki so vse svoje delo usmerili v to, kako bi z umnim gospodarstvom pomagali našemu kmetu iz krize, ki je zajela vse kulturne države in, ki je drugod še huje pritisnila kot pri nas. Perutninarstvo na Danskem je bilo poučno zlasti za to, ker je pokazalo, ka-

ko vestno in natančno mora biti sortirano blago za izvoz; zakaj solidno in dobro blago vse vrste bomo vedno lahko prodali v tujino. Tega se morajo zavedati naši producenti — kmetje, pa tudi prekupčevalci — trgovci. Če bo naše blago vedno tako dobro, pod kakršno znamko se prodaja, bodo gotovo po našem blagu v inozemstvu povpraševali.

Edino slabo stran ima ta potujoča kmetijska razstava, namreč to, da ne more ostati na naši postaji več kakor en dan. Razstava vsebuje namreč toliko zanimivosti, da se v tako kratkem času ne da natančno ogledati, zlasti še, ker se vrstijo tolike množice ljudstva.

Vendar pa je ta praktična šola nudila jako veliko in hvaležni moramo biti naši vladi, ki toliko žrtvuje za izobrazbo našega kmeta in — kakor je rekel g. posl. Benko — Nj. Vel. Kralju, ki je prevzel protektorat nad razstavo in s tem pokazal globoko razumevanje za potrebe našega kmeta, ki je steber države; zakaj le tisti narod živi in raste, ki črpa svoje sveže sile iz zdravega kmetijskega naroda. — c.

POLITIČNI PREGLED

Londonski nenapadalni pakt, sklenjen med Rusijo, Malo antanto, Poljsko in Turško je izpremenil docela politični izkaz Evrope. Združil je v sebi vse slovanske države in k tem pritegnil še ostale. Diktatura veljela je preveč omajala ravnotežje v Evropi. Paktu četvorice je sledila Mala zveza, ki je nekdanjo prijateljstvo poglobila in obenem uničila upe škodoželjnih mejašev. Z najnovejšim londonskim paktom pa se je popolnoma onemogočila vsaka ekspanzija, ki bi bila nam v škodo.

Avstrija. Sprave med Hitlerjem in Dolfussom še vedno ni. Nemčija je v zadnjem času, ko je videla, da se je vsa njena nasilna politika proti Avstriji slabo obnesla, skušala Avstrijo pridobiti diplomatičnim potom. Ponudila ji je spravo pod tem pogojem: Avstrija ostane kot država, priznati pa mora narodnosocialistično stranko, ki ni vezana le na Nemčijo. Toda Avstrija je odbila tudi to ponudbo — saj je bila le vaba.

Nemčija. Politika nemške vlade je stremela po hitrem in ugodnem konkordatu s cerkvijo. Sklenjen je bil 8. t. m. v Rimu. Podpisala sta ga von

Papen za nemško vlado in kardinal Pacelli za Vatikan. Sprava je pomembna, ker so se s tem uredili odnosi katoličanov v Nemčiji do države. Kakor hitro je bila pogodba razglašena, je ukini Hitler vse ukrepe proti katolikom; razpustil njih organizacij so se preklicali in voditelji so bili izpuščeni. — Pripravlja se nova trgovinska pogodba med našo državo in Nemčijo; pogodba ima namen prekiniti brezpogodbno stanje med obema državama, ki traja že nekaj mesecev.

Anglija. Na svetovni gospodarski konferenci je prišlo do marsikaterih težkoč. Zdelo se je že, da bo vsak trud, obnoviti gospodarsko stanje na svetu, zaman. Amerika je otežila pogajanja s svojo presebično politiko. Odločila se je od ostalega sveta in uvedla radi sanacije svojega gospodarstva takozvani indeks ali blagovni dolar, ki bi bil odvisen od blagovnih cen. Pozneje pa je Amerika poslala nove spomenice, ki naj bi življenje svetovne gospodarske konference podaljšale. — Med žitnimi državami, Argentino, Avstralijo, Zedinjenimi državami in podunavskimi so se pričela pogajanja.

Veličastni manifestacijski shod v Čakovcu.

Dne 9. julija se je vršil v Čakovcu veliki shod naše organizacije, katerega so se udeležili kmetje iz Međimurja, Prekmurja, Zagorja in Podravine. Obisk je bil ogromen. Prispela sta tudi minister dr. Hanžek in Pavao Matica ter bivši minister Juraj Demetrovič. Minister Pavao Matica je razložil zbranim množicam našo politiko, poudarjal je pomen 6. januarja — osnovanja vsedržavne stranke; govoril je o ukinitvi agrarne reforme, ki bo blagodejno vplivala na naše agrarne razmere. — Narod je s svojo polnoštevilnostjo in s svojo navdušenostjo dovolj jasno dokazal svoje zadovoljstvo nad sedanjo politiko.

Beda v Trbovlju.

Zadnje čase je zavladalo v naših premogovnih ozemljih Trbovlju, Hrastniku in Zagorju veliko pomanjkanje. Rudarji protestirajo proti nepravilnemu razdeljevanju dela in proti prevelikemu skrčevanju šihov. Zniževali so jim postopoma delo v rudniku tako, da delajo najboljši kopači le še 11 dni na mesec; dnevni zaslužek pri teh znaša 38 Din. Od teh pičlih prejemkov jim pa rudarska uprava odbije še precej za razna zavarovanja.

Najbolj pa so prizadeti otroci in pa žene, ki trpe veliko pomanjkanje. Posebne deputacije so se obrnile na bana dr. Draga Marušiča, ki jim je takoj priskočil na pomoč in nudil Trbovljem 40.000 Din, Zagorju pa 10.000 Din. Razglasile so se povsod nujne odredbe. Trboveljska premogokopna družba je obljubila povečanje obrata in zagotovila pravično razdeljevanje šihov.

Angleška vojna mornarica na Jadranu.

Vsako leto nas obiskujejo tujci, ki ne morejo prehvaliti lepote našega sinjega Jadrana. Letos je dospelo celo angleško sredozemsko vojno obrodovje in se vsidralo pred našimi lukami. Najprva je prispela admiralska ladja „Kraljica Elizabeta“ s 100 častniki in 1234 moških posadke. Poveljeval ji je admiral W. Fisher, ki se je s častniki izkrcal v Splitu. Gostom na čast so izstre-

lili v pozdrav 21 topovskih strellov in zaigrali angleško himno. Admiral se je podal v bansko palačo, kjer sta ga sprejela ban dr. Jablanović in divizijski general Radenković. Admiral se je laskavo izrazil o naših lepota in o naši hrabri mornarici. V drugih pristaniščih pa so se usidrali rušilci in nosilec avijonov „Glorius“. Tekom julija bodo prispele še križarke, podmornice, provijantska ladja in ladja, ki služi za bolnico.

Murska Sobota

— **Osebnost.** Dne 7. t. m. je na filozofski fakulteti zagrebške univerze diplomiral iz farmacije kot prvi od prvih soboških maturantov, fararov sin iz Bodonec, g. Šiftar Bandi. — Čestitamo!

— **Opozorilo.** G. Menciger Alojz, posestnik in mlinar Krašče, Prekmurje, je izgubil v juniju okrogel pečat. Opozorjamo trgovce, da to upoštevajo ter, da ne izdajajo nikomur blaga, ki bi ga na ta način zahteval.

— **Nesreče.** Žižek Franca, viničarja iz Kumerske grabe so fantje zabodli pri vinotoču na Krapju. — Kara Antona, posestnika iz Doličev, je K. J. na paši napadel z motiko in ga hudo ranil. — Vargazon Ivan, dninar iz Mote pri Cvenu je pri delu tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. — Kežmah Alojzija, šivilja iz Slaplinec je dobila z motiko hude udarce po glavi. — Nedog Angeli iz Ivanjškega vrha je mlatilni stroj stisnil nogo. — Vsi ti se zdravijo v bolnici.

— **Singer šivalni strojevi d. d. Maribor.** Singer šivalni stroji d. d., podružnica Maribor priredi v Murski Soboti v prostoru Jos. Flisar v Slovenski ul. 5. od 24. julija do 5. avg. t. l. dnevno popoldan in zvečer brez plačnega pouka šivanja, krojenja, vezanja na „Singer“ stroju. Prijave sprejema Ascher Simon, Slovenska ul. 4.

Beltinci

— **Igra.** V nedeljo, dne 9. t. m. nas je iznenadil dramatski odsek Gasilnega društva iz Velike Polane z Vambergerjevo veseloligro — trodejanko „Voda“. Podal nam jo je kar na hodniku gostilne g. Kreslina brez kulis in scenerije. Glavne vloge so bile v rokah dijakov — visokošolcev dobre, vendar pa pretihe, a izgovorjava prehitra. Ostale vloge so bile v rokah kmečkih deklet in fantov, kar se je takoj opazilo. Manjkalo je mimike in pravilne izgovorjave. Med gledalci smo videli — razen par izjem — samo stare obraze rednih obiskovalcev vseh prosvetnih prireditev v Beltincih. Pogrešali pa smo — soljudi — gasilce iz Beltincev in bližnje okolice. O ti šmentana kriza in — nerazumevanje. Igro je režiral pisatelj g. Miško Kranjec.

— **Sokolsko društvo v Beltincih** priredi v nedeljo dne 6. avgusta t. l. na svojem letnem telovadišču svojevrstno akademijo na prostem. Ta pri-

reditev naj nadomesti redni letni nastop. Na programu je telovadba vseh oddelkov, petje in igra Rada Murnika: „Bucek v strahu“. Br. sosednja društva naprošamo, da blagovolijo najaviti svoje sodelovanje.

Rogaševci

— **Osebnost.** Gasilno društvo v Gornjih Slavečih je v nedeljo dne 9. t. m. na svoji redni seji izvolilo za načelnika g. Pojbiča Julija, š. upravitelja v Gornjih Slavečih. — Novi načelnik nam jamči, da se bo gasilno društvo od sedaj naprej vsestransko dobro razvijalo.

— **Javna prodaja zarubljenih predmetov.** Vsi oni posestniki, ki še niso poravnali davka za prvo polletje, naj storijo to nemudoma, ker je v torek 11. t. m. že prišel tuk. fin. oddelek javno prodajo zarubljenih predmetov pri vseh onih posestnikih, ki še niso storili svoje davčne dolžnosti. Izogibajte se dražb, kajti dogodi se lahko, da se na dražbi tudi kak dragocen predmet proda izpod vsake cene.

— **Tihotapstvo.** V Matjaševcih so fin. organi vlovili dne 4. t. m. avstrijskega državljanca, ki je tihotapil v Avstrijo 720 komadov jajc. V velikem strahu je bil prigan na tuk. carinski oddelek. Ker je takoj poravnal predpisano denarno globo, je bil izpuščen na prosto. Zadnji čas je opaziti, da je tihotapstvo zelo popustilo. To pa najbrže raditega, ker so se cene blaga, ki je prišlo za tihotapstvo v poštev, skoraj uravnovesile.

— **Nevarna cesta.** Skrajni čas je, da se gornjelendavska serpentina temeljito popravi, tako, da bo zopet sposobna za promet. Zasilna cesta, ki pelje skozi grajski gozdič je neprikladna za težka vozila. Ob slabem vremenu ostane voz ali avto v blatu. Na tej ozki cesti je tudi vsako izogibanje nemogoče. Vsako nadaljnje odlašanje popravila serpentine bo povzročilo le večje težkoče in stroške. Vsled tega prosimo merodajne kroge, da vzamejo zadevo resno v pretres. V takem stanju cesta vendar večno ne more ostati!

DOPISI

Šulinci. **Popravljamo.** Radi kaslo došlega dopisa in pomanjkanja prostora smo skržili v zadnji številki dopisa iz Šulincev. Prosimo čitatelje, da vstavijo sledeče vrstice med stavka —: Za izvajanje so želi priznanje od tov. župnega načelnika . . . in: Po končanih redovnih vajah in vajah z brizgalno je tov. župni načelnik imel nagovor na gasilce . . . *Sekirčnim vajam je poveljeval Evgen Ballek, podpoveljnik. Redovne vaje sta izvajala društvi: Neradnovci in Otovci. Obe društvi sta se potrudili, da nudita gledalcem po mogočnosti vse najboljše, kar jima je tudi uspelo. Društvu Neradnovci je poveljeval tovarš Zrinski, ostalim pa tovarš Kohn. Brizgalne vaje so izvajala društva: Adrijanci poveljnik tovarš Smodiš Aleksander,*

Stanjovci pov. Smodiš Adam, Lucova pov. brizg. oddelka tov. Pondelek. Šulinci poveljnik tov. Kovačec Karel. — Šolske vaje in brze vaje z orodjem so izvajali t. čno, dobro in mogoče najhitreje. Po suhih vajah je sledil napad čet z brizgalnami na fingiran požar. Čete so ogenj napadle zelo hitro in dobro premišljeno. Sanitetno službo je opravljalo društvo Ženavije pod vodstvom tov. Duh Adam a. V 8 slučajih je nudilo društvo prvo pomoč po nesrečencem in nezvestnim. Rešilni oddelek je bil vedno v permanenti in opravljal samaritansko službo hitro in strokovnjaško. Slučaji seveda niso bili resnega značaja, bilo je vse le fingirano.

Prosenjakovci. Dne 15. VI. t. l. se je ustanovila pri nas streljaška družina. Soglasno je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Tomšič Alojz, š. upravitelj; podpredsednik: Varga Koioman, gostilničar; tajnik: Erniša Josip, učitelj; blagajnik: Berden Peter, krojač; odborniki: Span Georg, gran. poručnik, Čug gostilničar, Kološa Aleksander posestnik, Kočiš Ludvik, posestnik in Balajc Ludvik, posestnik. Do sedaj se je prijavilo že 43 članov.

Radenci. Obisk zdravilišča je letos boljši kot lani. V dobi med majem in junijem je obiskalo Radence 276 gostov. Med odličnejšimi gosti, ki se mude sedaj pri nas so: Wiles James, univerzitetni profesor v Beogradu, dr. Arandjelović Drago, univ. prof. v Beogradu in ing. Josipović Stanislav, načelnik ministrstva gradvine.

Črnelavci. V nedeljo, dne 16. julija s pričetkom ob 15. uri priredi Sokolska četa v Brezovcih pri nas igro: „Poštna skrivnost.“ Prireditve se vrši v prostorih g. Titana. Opozorjamo na to bližnja društva in jih prosimo, da nas posetijo.

Pertoča. Na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda je tuk. podružnica Ciril-Metodove družbe pri cerkvi sv. Helene kurila velik kres ob navzočnosti članov in številnega občinstva; kres se je videl daleč po naši krajini. Na praznik sam se je pa članstvo udeležilo službe božje v farani cerkvi. — V četrtek 6. t. m. je umrl v Gerlincah g. Grah Jožef po dolgotrajni bolezni, katero si je nakopal pri vestnem izvrševanju svoje naporene orožniške službe. N. p. v m. l. Ostalim naše sožalje. — V noči od 3. na 4. t. m. so neznani zlikovci poklali posestniku Huberu Antonu iz Večeslavcev 2 prašiča, ki so ju našli domači zjutraj vsa krvava. K sreči sta se prašiča zopet opomogla. Storilce pa, ki so izvršili ta grdi čin najbrže iz maščevalnosti, bi trebalo eksemplarično kaznovati. — Zopet se je uresničil rek, da nič ni tako skrito, da bi ne postalo očito. Leta 1922. je izgubil Marič Jožef iz Večeslavcev svojo denarnico s pribl. 1200 Din vsebine. O najditelju takrat ni bilo ne duha ne sluha in oškodovanec je po dolgem času že skoraj pozabil na zadevo in se tolažil le s tem, da bo v bodoče bolj previden. Po 11 letih pa sta se najditelja med seboj sprla in eden je ovadil drugega. Tako je priš-

la zadeva na uho varnostnim organom in končno besedo bo spregovorila sodnija. Oškodovani starček, ki je sedaj bolehen, pa se bo končno najbrže le še veselil svojih zgubljenih „penězov“. — Potujoče kmetijske razstave v Murski Soboti se je udeležila šol. mladina višjih 3 razredov pod vodstvom svojega učiteljstva. Tudi pertoško prost. gas. društvo je korporativno posetilo razstavo. — Gomboc Josip, pos. in gostilničar iz Gerlinec je razstavil svoj izredno lep oves, ki je zrastel ca 2 m visoko in dosegel 137 zrn na eni bilki. Na lepem uspehu mu lahko čestitamo. — Dne 9. t. m. sta se poročila g. Geder Jožef iz Večeslavcev z gospodično Gomboc M. iz Gerlinec. Mlademu paru obilo sreče!

Gornja Lendava. Vsled zanimanja g. Koglota Jos. ter nekaj drugih mož, se je ustanovila dne 9. t. m. Strelska družina za našo okolico. Sedaj šteje le malo število članov, ali vendar 34. Med temi je tudi več mladih gospodov, ki so pokazali precej zanimanja za stvar. Ustanovni občni zbor si je izvolil odbor in sicer: predsednik g. Koglota Jos., šol. uprav. v Kruplivniku; podpreds. g. Maršik Alojzij, gostilničar v Gor. Lendavi; tajnik g. Lovrečič Aug. iz Kuzme; blagajnik g. Sukič Franc, pismonoša Radovci; odborniki g. Sukič Ludvik, mesar Vidonci; Ovčar Fran, dimn. mojster Gor. Lendava; g. Černež Zv., šol. uprav. Dol. Slaveči; Holsedl Fran, mizar Gor. Lendava; g. Lenarčič Karol, trgovec Doliči; g. Hil Ivan, natak Kuzma; g. Ekart Mihael, orož. G. Lendava; namestniki: g. Huber Franc, gostilničar v Kuzmi; g. Klasinc Štefan G. Lendava in g. Kreft Alojzij G. Lendava. Upamo, da se bo družina prav lepo razvijala.

Puconci. Senioratni občni zbor, prekm. evang. seniorata, se je vršil to leto, 5. ga t. m. pri nas v Puconcih. Pričetek zborovanja je bil ob 8. uri božja služba, z uvodom lepe cerkv. pesmi, ki jo je pel pod vodstvom kant. v. Ošvatha puconski moški pevski zbor prav disciplinirano in lepo. G. Luthar, duhovnik, so z izbranimi in genljivimi besedami res tako visokopotezno začrtali pomen prazničnega dne, vzpodbujali k premišljenemu obravnavanju, da je zborovanje res v tem pravcu imelo začetek. — Točno ob 9. uri otvoril z nepričakovano lepimi, ognjevitimi ter nadpolnimi besedami zborovanje senioratni inšpektor g. nar. posl. Benko, ki med splošnim odobravanjem preda besedo g. seniorju Kovaču, ki poda svoje letno poročilo z ozirom na versko življenje prekm. seniorata. Ko se je to soglasno odobrilo, je gđč. Kovačova, tajnica ev. ž. dr. v M. S. v imenu tega društva izrekla čestitke k 150 letnemu obstoju puconske fare. Potem se je začelo podrobno razpravljanje vseh cerkv. zadev seniorata. V znamenju resnega razpravljanja in razumevanja, so se prinesli razni važni sklepi, za katerim se določi mesto občnega zbora za prihodnje leto v M. Soboti; g. senior Kovač z lepo molitvijo zaključil zborovanje ob 12. uri.

Skupen obed se je vršil v navzočnosti 46 udeležencev v gost. Kūhar Janeza, ki se je med lepo diskusijo z dobrimi vtisi zavlekel do 18 ure. Iz med govorom pri kosilu moramo zabeležiti posebej govor g. duhovnika Luthara in pa g. Nemeca, preds. fil. G. A. društva. Mimo tega prazničnega dne ni smo mogli iti, da ga nebi zabeležili. Želeli pa, bi tudi i mi nepoklicani, da se takega ev. kristjanskega praznika verniki sami v večjem številu udeležijo. Ne samo iz praznične strani, temveč da se seznanijo s sklepi in ravnanjem svoje višje instance. — *Kmeti iz Sv. Lenarta* v Sl. G. po številu 32 so nas obiskali radi nakupa plem. živine. Vodil jih je tamošnji kr. notar, kot preds. živinorejske zadruge in naš kmet. ref. — Nekaj plem. živine so si zbrali, a dosedaj do kup. zaključka še ni prišlo, kar pa je na vidiku. Bilo pa je kmetu potrebno poučno potovanje, za kar jim čestitamo. — *Sejem* 10. t. m. je bil prav dobro obiskan. Sicer ljudi je bilo malo, temveč pa ponudbe v živini, oziroma živ. dogona. Oba primera sta dokaz pomanjkanja — denarja. Slab pojav!

Vaneča. 2. t. m. se je vršila pri nas delna župna vaja, martjanske gas. župe. Bila je prav lepo uspela, kar se tiče dela v praksi. Za pravilno postopanje z brizgalno je bilo izrečeno priznanje gas. društvu v Puconcih. Vaje je vodil pravilno in nepristransko župni podnačelnik Kūhar.

PO SVETU

Umor iz sočutja. Praška zdravnica dr. Pavla Klafterova je ustrelila iz sočutja svojega 14 letnega nečaka, ki se je bil nevarno poškodoval pri nekih kemičnih eksperimentih. Dečku bi morali amputirati nogo in ostal bi povrh še slep. Umor je izvršila zdravnica na željo dečkove matere. Obe ženski so izročili sodišču, ki je predlagalo oprostitev radi duševne zmedenosti obeh.

Italjanski letalski minister Balbo se je odpravil z eskadrilo vojnih letal v Ameriko na chicaško razstavo. Med potoma pa ga je zadelo že več nesreč. Tako se je pri enem pristanku prekucnil en hidroaeroplan; en letalec je bil takoj mrtev, trije pa težko ranjeni. Pristati namerava z vsemi svojimi 24 hidroaeroplani na Michiganem jezeru. Toda razširila se je vest, da mu nameravajo protifašisti preprečiti za vsako ceno pristanek.

V okolici Jajca ustvarja narava prav čudne primere. Poleg dvojčkov in trojčkov, ki so že precej v navadi, je neka siromašna kmetica rodila celo četvorčke. V neki vasi pa se je rodilo dete z dvema glavama. Mati je ob pogledu nanj omedlela. Dete živi in bo živelo dokler bo le moglo dihati.

Na Kitajskem je še mnogo razširjeno pomorsko roparstvo. Oblasti so prijele 3 Nemce, ki so izvršili rop na tovorni parnik „Sengamaj“. Umrili so posadko, sestoječo iz 3 Rusov in 7 Kitajcev. Blago so hoteli pretevoriti v Ameriko in ga tam prodati, toda, ladja jim je nasedla.

V nekem kraju v Franciji je zvezdni utrinek zažgal in upepelil hišo. Pri požaru je zadela smrt 3 osebe, 3 pa so bile nevarno ranjene.

Neverjetna dejstva

Na chicaški svetovni razstavi je tudi umetna krava, ki diha, moka in daje mleko.

Modernemu tehniku se je posrečilo izdelovanje svile iz stekla, ki ima prednosti, da je izolacijsko sredstvo proti toploti in zraku.

Odprta škatala oljnate barve se ohrani sveža, če nalijemo vanjo nekoliko centimetrov visoko plast vode.

V Parizu so pozvali na sodišče tudi opico. Neko filmsko podjetje jo je najelo za glavno vlogo v filmu. Opica bi morala splezati na visoko palmo in obsuti „lačna brodolomca“ s kokosovimi orehi. Ko je prišel čas za snemanje pa je opica odpovedala. Filmsko podjetje je tožilo lastnika opice za odškodnino. Lastnik pa trdi, da je kriva filmska družba, ker ni preskrbela prave palme in pravih kokosovih orehov. Stvar je prišla pred sodišče in pozvana je tudi opica, da dokaže svoje zmožnosti.

Med najtrdnjše naravne produkte spada pajčevina. Niti današnji moderni tehniki se ni posrečilo sestaviti sličnega materiala. Profesor Inglis iz Cambridgea je dokazal, da je pajčevina trdnjša od najmočnejše jeklene žice, saj zdrži 900 kg natega na kvadratni milimeter, dočim pa žica le 380 kg. Pretržna dolžina pajčevine pa je tako velika, da bi lahko zgradili viseči most čez Rokavski preliv.

Svetovna vojna je prebivalstvo v Grčiji tako premešala kakor v nobeni drugi državi. Še nikoli se ni priselilo v neko državo relativno toliko beguncev kakor v Grčijo v zadnjem desetletju. Ko so zadnjič prešteli vse te pribežnike, se je pokazalo, da je med 6 milijoni grškega prebiv. več kot 1/5 tujcev in sicer največ iz Male Azije, Bolgarije, Rusije in Jugoslavije. Največ tujcev je v mestih. V Atenah jih je skoraj 1/3. v Solunu pa 1/2 domačega prebivalstva.

V bolnici newjorškega predmestja Brooklyn je nedavno umrl neki bolnik, pri katerem so po raztelesenju našli v prsih dva drobca stekla, oba po 1,25 cm debela, 2,5 cm široka z dolžino 3,75 in 10 cm. Ti dve črepi ni je nosil bolnik v telesu celih 12 let, ne da bi ga količkaj nadlegovali. Steklo je prišlo v telo, ko je bil star 18 let in je ob neki nezgodi priletel v izložbeno okno. Ko so mu zdravniki celili rane so tista dva koščka stekla prezrli in organizem jih je sprejel vase, ne da bi kakorkoli reagiral.

V neki ameriški državi so uvedli nov način usmrtitve. Zločinec je prešel iz življenja v onostranstvo obdan z dišavo razcvetelih mandljevcev. Pod stol, kjer je bil privezan, pa so postavili posodo napolnjeno z žvepleno kislino, kateri so dodali še nekaj sode. Zdravnik je izjavil, da je bil zločinec mrtev v 10 minutah.

Organizacija.

Pred volitvami na temelju modernega zakona. Za 6. avgust so razpisane občinske volitve v dveh naših bavinah in sicer v moravski in vrbaški. Pretežen del našega naroda čaka novih volitev na temelju modernega zakona o občinah, kateri jim bo omogočil popolno delavnost na temelju državnega in narodnega edinstva. S tem zakonom se realizira globoka želja naših narodnih slojev, kateri hočejo sodelovati tudi sami v javnih upravah. Demokratska misel zadobiva vedno močnejšo podlago, katera odgovarja interesom našega kmeta. V „Murski Krajini“ je priobčena vest, da je minulo nedeljo manifestiralo v Čakovcu za narod in državo več kot 10 000 oseb in to po večini iz Prekmurja in Medžimurja. Že to število kaže, da se narod zaveda velike in odgovorne naloge, ki jo bo imel v novih občinskih upravah. Kot največjo nalogo, ki ga čaka bo pač ta, da bo dvignil gospodarsko, socijalno in kulturno naše občine na stopnjo, ki bo odgovarjala sedanjim potrebam v pravcu vseh panog, s posebnim ozirom na nacionalnost in državotvornost, zakaj, narod in država bosta zadovoljna z rezultatom občinskih volitev, ako se izvedejo te v duhu solidarnosti in manifesta Njegovega Veličanstva Kralja od 6. januarja 1929. leta. Naša Jugoslovenska Radikalna Kmečka Demokracija bo položila pri teh volitvah prvi politični izpit. Kot nosilci jugoslovenske nacionalne ideje, bomo morali tudi mi pokazati, da je naša ideja zmožna konsolidirati narod, izvesti veliko delo v vseh panogah in dovesti narod iz krize v blagostanje. Ker se bodo tudi pri nas vršile občinske volitve, zato opozarjamo krajevne organizacije na sledeče: Na krajevnih organizacijah naše stranke leži vsa odgovornost, da se stranka pokaže pri novih občinskih volitvah kot življenjska sila, katera bo zajamčila narodu homogeno strankino celoto, kjer ne bo več mesta prejšnjemu razdiralnemu delovanju. — Tako piše „Glasnik JRKD“ v zadnji številki.

Vsem krajevnim organizacijam! Pravkar smo prejeli vest, da je veliko manifestacijsko zborovanje v Beogradu preloženo in to radi žetve, ki je letos zakasnila. Kdaj se bo vršilo, bomo še pravočasno poročali. Dosedaj je priglašeni za zborovanje 340.000 članov.

Sreskim delegatom kongresa! Ne oziraje se na preložitev manifestacijskega zborovanja, se kongres vrši kakor smo poročali: 20. in 21. julija. Te dneve prejmete poverilnice!

Krajevna JRKD, Kuzma. Na Vašo št. 20 od 30. junija t. l. Vam sporočamo, da smo zadevo izročili tudi narodnemu poslancu, ki je že interveniral. O uspehu bomo poročali.

Krajevna JRKD v Kruplivniku. Obvestite člana Košalin Janeza naj se oglasi v našem tajništvu.

Krajevna JRKD, Šalovec. Intervenirali smo pri čestnem odboru in Banovinskem tajništvu.

Krajevne JRKD Tešanovci, Krog, Pertotča. Sezname prejeli! Poročajte nam tudi o nacionalnem, kulturnem, socialnem in gospodarskem delovanju. Z narodnim pozdravom!

Krajevna JRKD, Selo. Obvestite Jakiša Kolomana, da pošlje znesek Din 25. — za vlogo, ki jo oddajamo.

Zahvala.

Podpisani se najiskreneje zahvaljujem načelstvu in nadzorstvu Ljudske hranilnice in posojilnice v Rogaševcih, ki je bilo tako dobrohotno, da je odstopilo od tožbe v moji zadevi.

Serdica, dne 11. julija 1933.

SAMUEL WEISS.

Zahvala.

Podpisani se najiskreneje zahvaljujem g. Beloglavec Vilibaldu šolskemu upravitelju v Serdici, da je odstopil od tožbe, radi razžaljenja časti.

V Serdici, dne 11. julija 1933.

BÉLA WEISS.

Vajenca sprejme v mizarstvo obrt FRANC TOTN, Murska Sobota, Lendavska ul. št. 17.

Iz uredništva

K. Puconci. Vašega dopisa o razstavi nismo priobčili, ker je došel prepozno. Priporočamo se.

B. V. Serdica. Priobčujemo. Hvala.

L. Kuzma. Priobčili. Hvala.

B. F. Pertotča. Priobčili. Hvala.

M. Bettinci. Oglasite se še kaj. Pozdrav.

Og. šol. upravitelje vljudno prosimo, da nam poročajo o vsakem važnem dogodku v njih okolici.

Širite, oglašujte in čitajte „Mursko Krajino!“

SOKOL

Bratske čete prosimo, da nam čimprej javijo svoje javne nastope, da bomo mogli urediti udeležbo od strani društva na istih. Tiskovine za „Mali statistični izkaz“ prejemejo br. edinice od župne uprave. Zdravol

Taborenje Mariborske Šolske župe bo letos od 22. 7. — 12. 8. 1932 za člane in članice v Kamniških planinah, odnosno Logarski dolini. Prijavi se lahko moška in ženska deca od 12. leta naprej ter vse članstvo. Prijavite se brezpogojno do

16. 7. 1933 pri br. Flegar Francu (podnačelnik).

Bratske čete opozarjamo, da pravočasno (najdalje do 1. 8. 1933 prijavi) — na prejetih tiskovinah — one brate, ki pridejo v poštev za tečaj kot vodje čet. Pošljite pravočasno material za razstavo. Zdravo.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zbris obrta.

Boldižar Karol iz Vaneče h. št. 55 je prenehal izvrševati obrt trg. s perutnino in jajci,

Potočnik Koloman iz Vadarcev h. št. 112 je prenehal izvrševati obrt trg. s sadjem,

Osojnik Ivan Cankova h. št. 30 je prenehal izvrševati trg. s perutnino in jajci ter divjačino,

Unger Janez iz Fikšincev št. 69 je prenehal izvrševati trg. obrt sejmarstvo s perilom in slaščicami.

Podaljšanje dobavnega roka.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani (gradbeno oddeljenje) je opozorila zbornico na odločbo državnega sveta glede tolmačenja čl. 99/a zakona o drž. računovodstvu.

Po tej odločbi, se po predpisanim dobavnem roku, ako se isti na prošnjo dobavitelja ni podaljšal, ne sme sprejeti pozneje dobavljen material, temveč se mora pogodba v smislu čl. 98 zakona o državnem računovodstvu razveljaviti.

Prošnja za podaljšanje dobavnega roka, ki mora biti po tarifni postavki 24/a zakona o taksah kolekovana s koleki Din 100.— mora biti vsaj 10 dni pred potekom dobavnega roka vložena.

Zgornje dajemo na znanje vsem članom Združbe trgovcev, zlasti dobaviteljem lesa in drugega gradbenega materiala.

Prodaja strupov in zdravil.

Gospod minister za trgovino in industrijo je izdal pod II. br. 22440/u z dne 16. junija 1933 sledeče

Navodilo

za uporabo odredb zakona o obrtih glede prodaje strupov, zdravil itd., kolikor ni to izključna pravica lekarn.

Po točki 6 prvega odstavka § 60 zakona o obrtih je predvidena kot obrt, katero se more izvrševati z dovolilom, trgovanje z zdravili, zdravilnimi specialitetami, snovmi in preparati za zdravila, drogami in strupi, kolikor to ni izključna pravica lekarn. V tej določbi so zapopadene:

1.) trgovina z zdravili, drogami in strupi na veliko;

2.) trgovina z zdravili, drogami in strupi na drobno, kolikor to ni izključna pravica lekarn in

3.) postranska prodaja gotovih strupov za hišno in tehnično uporabo po odstavku 3 § 66 z. o. o.

Obseg obrtnih pravic pod 1) in 2) ne potrebuje pojasnil, ker je isti s samim zakonom zadostno določen. Samo kar se tiče prodaje strupov se poudarja, da obrati po 2) smejo prodajati vse strupe razen onih, ki so

navedeni v 1. skupini uredbe od 18. oktobra 1932 S. Br. 23130 (31 Službene Novine 254) XCVII.

Postranska prodaja strupov navedena pod 3) more zapopasti eden ali več strupov iz III. skupine omenjene uredbe, ter jih je treba v dovolilu izrečno navesti. V krajih, kjer obstojajo drogerije na drobno ali trgovine z materialnim blagom se more dovoliti postranska prodaja kalcija, hidrata (kastikuma) in natrijevega hidrata v trdnem stanju (sode in kamene sode v trdnem stanju), vendar se ne bo dovolila postranska prodaja drugih strupov iz III. skupine omenjene uredbe.

Obrati pod 1) nazivajo se navadno drogerija na veliko, a obrati pod 2) drogerija na drobno. S temi nazivi se smejo ti obrati tudi nadalje nazivati, ker ne obstoja nobena zakonska odredba, po kateri bi bil ta udomačeni naziv prepovedan.

Prodaja strupov omenjena po 3) pojavlja se kot postransko opravilo v špecerijskih trgovinah, v trgovinah z mešanim blagom in podobnih ter se ne more voditi kot samostojna obrt.

Dveletna zaposlitev, ki je po zakonu predpisana za doseg strokovne usposobljenosti za poznavanje strupov in ravnanje z njimi se sme izvršiti tudi v trgovinah, ki se bavijo s postransko prodajo strupov. Ako bi osebi, ki prosi dovolilo za take postransko prodajo strupov dokazalo, da se je v svojem obratu bavila s prodajo dotičnih strupov do dne, ko je stopil v veljavo zakon o obrtih, najmanj dve leti, se bo smatralo, da je zadostila odredbam zakona glede dokaza potrebne strokovne usposobljenosti poznavanja strupov in ravnanja z njimi. Kot dokaz predpisane dveletne zaposlitve se bo smatralo vsako izpričevalo, na podlagi katerega se bo mogla pristojna oblast prepričati, da je bil prosilec resnično zaposlen dve leti v obratu, ki je izdeloval ali trgoval s strupi, katere namerava prodajati, posebno potrdilo delodajalca potrjeno od strokovnega združenja ali v pomanjkanju tega, potrdilo strokovnega združenja ali pristojne zbornice.

Združba trgovcev sporoča prednje navodilo vsem svojim članom s prošnjo, da to vzamejo na znanje in opuščeajo.

Gospodu banu izročena prošnja.

Dne 30. junija t. l. je g. ban dravske banovine dr. Marušič Drago obiskal oficijelno Prekmurje ter tudi

Mursko Soboto. Ob tej priliki so bili od g. bana sprejeti kot zastopniki združbe trgovcev za srez Murska Sobota gg. Čeh Franc, Kohn Samuel in Mesarič Štefan, ki so njemu predložili pismene prošnje kakor sledi:

1.) Odpiranje in zapiranje trgovin ob nedeljah. Vse splošna želja ter obča potreba je, da se izda uredba s katero se dovoljuje, da smejo biti trgovski lokali odprti ob nedeljah ves dopoldan, to največ radi tega, ker je prebivalstvo po največ kmečko, ki je ob delavnikih vedno zaposleno na poljih in je nedelja takorekoč edini dan v tednu, ko jim je dana možnost in prilika, da si nabavijo svoje najnujnejše potrebščine; je za take nabave sedajni poslovni čas — dve uri — mnogo prekratek. Ta naša prošnja pa je utemeljena tembolj, ker leži naš srez ob meji dveh držav, a so trgovine preko meje kakor v avstrijski Radgoni in Jännersdorfu, tako tudi na Madžarskem v Monostu in Körmenu ter ostalih vaseh odprte ves dopoldan in si gotovo mnogi ljudje nabavijo svoje potrebne predmete tam, ker hodijo tja v cerkev in imajo priliko nabaviti blago še po končani službi božji.

2.) Otvoritev železniške proge pri Hodošu. Kakor smo že ponovno poudarili je otvoritev železniškega prometa na progi Murska Sobota Hodoš — Davidhaza — Kotormany življenskega pomena ne le za Prekmurje, temveč za vso Slovenijo.

V teku letošnjega leta pa bi bila ta otvoritev še posebne važnosti in pomena, ker se pričakuje v Goričkem delu Prekmurja zelo bogata letina sadja, katerega bi zamogli izvoziti, odnosno ga izvažamo največ v Čehoslovaško, pa tudi na Madžarsko ter je zgoraj omenjena proga najkrajša pot na ta tržišča; vsled tega ponovno prosimo, da se zavzamete na mero-dajnem mestu za uresničitev te želje in to še pred izvozno sezono.

3.) Obmejni promet z Avstrijo. Avstrijske oblasti so kljub pogodbi o obmejnem prometu v zadnjem času zelo omejile uvoz našega blaga, s čim ne trpi škoda le naše trgovstvo in kmetijstvo, temveč tudi obmejno prebivalstvo onstran meje; vsled tega prosimo, da se zavzamete na mero-dajnem mestu da avstrijske oblasti postopajo po pogodbi, ki je še veljavna.

4.) Trgovsko nadaljevalno šolstvo. Združba trgovcev vzdržuje trgovsko nadaljevalno šolo ter

tudi višji trgovski tečaj za trgovske nameščence in samostojne trgovce, ki je takisto odobren od Kr. banske uprave. Ta višji trgovski tečaj v Murški Soboti ni velike važnosti samo za trgovstvo, temveč je bil tukaj potreben tudi radi tega, da se tečajniki izpopolnjujejo v državnem jeziku, vsled tega vrši ta tečaj tudi v nacionalnem oziru važen posel.

Vzdrževanje teh šol nas pa stane ogromno denarja, vsled tega si dovoljujemo zaprositi Vas g. ban, da bi nam podelili po možnosti iz fonda za trgovsko nadaljevalno šolstvo primerno podporo.

Gospod ban je zastopnike trgovstva zelo ljubeznivo sprejel in jim obljubil vso podporo v kolikor je v njegovi močosti z izrazom, da je tudi dolžnost vsakega posameznika posebno trgovcev, da oblastva podpirajo v teh akcijah, ker so oblastva vedno in vselej na razpolago prebivalstvu.

Tržne cene

Biki kg od 3—4—4.50 Din, telice kg od 3—4—5 Din, teleta kg od 3—4—5 Din, krave kg od 1.50 2—3. Svinje kg 6—8 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 8—10 Din, svinjetina kg. 10—14 Din, teletina kg. 6—14 Din, moka pšenična ogg. kg. 4.— do 4.50 Din, moka II. kg. 3.50—4.— Din moka V. kg. 3.50 Din, moka ržena kg. 3 do 3.50 Din, kava surova kg. 50 90 Din, kava pražena kg. 56—140 Din, riž kg. 7 14 Din, sladkor kristalni kg. 15.— Din, v glavah kg. 16.— Din, kocke kg. 17.— Din, bučno olje 1 lt. 14 Din, olje olivno 1 lt. 16—24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morska mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 210.— Din, žito 1 q 125.— Din, koruza debela 1 q 100.— Din, koruza čequatine 1 q 110.— Din, oves 1 q 120.— Din, ajda 1 p 170.— Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110 D, krompir 1 q 40—55 D, seno 1 q 30—35 Din, slama 1 q 20 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 105, tomažova žindra 18—20% 1 q 145.— Din, Nitrofoskal 1 q 148.— Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.— D, apneni prah pri odjemu celega vagona 1 q 18 Din.

Cement: Trboveljski 1 q 70.— Din, cement splitski 1 q 70.— Din, apno žgano 1 q 36.— Din.

Spominske knjige od Din 15.— naprej se dobe v knjigarni I. HAHN v M. Soboti. Dospeli so najnovejši **modni časopisi**.

FOTOAMATERJI POZOR!

ROLFILM:

8 snimkov, 23° 4x6½ Din 13.50

8 snimkov, 23° 6x9 Din 14.50

Agfa Metol-Hydrochinon razvijalec cevka Din 5.— Agfa brzo f.ksirna sol cevka Din 5.—

Ves ostali material po najnižji dnevni ceni. — Na zalogi: AGFA, KODAK, BARNET, FOMA itd.

Razvijanje filmov brezplačno

kopije 4½x6 Din 0.75
" 6x9 Din 1.50

ŠTIVAN ERNEST, MURSKA SOBOTA.